

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobců: **a) A. O., narozený X,**
 b) O. S. O., narozený X,
 oba státní příslušnost Turecká republika,
 t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, Jezová 1501, 294
 21 Bělá pod Bezdězem,

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor**
 cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort,
 sídlem Masarykova 27, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPU-174397-22/ČJ-2022-040022-SV-ZZ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPU-174397-22/ČJ-2022-040022-SV-ZZ, kterým byl žalobce a) podle § 124 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajištěn za účelem správního vyhoštění a podle § 124 odst. 3 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

devadesát dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, který nastal dne 21. 9. 2022 v 13:15 hodin.

Žaloba

2. V žalobě žalobci předeslali, že žalovaná porušila § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, § 3, § 50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 a 37 písm. b) Úmluvy o právech dítěte a čl. 3, 5 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namítali, že žalovaná v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem nezohlednila skutečnost, že žalobce b) je nezletilým ve věku 16 let. Konstatovali, že na žalobce b) se vztahují zvláštní právní záruky z hlediska ochrany práv dětí. O tom, že bude v důsledku zajištění rodiče zajištěn také nezletilý, se žalovaná zmiňuje pouze v závěru napadeného rozhodnutí. Zdůraznili, že napadené rozhodnutí je třeba posuzovat z hlediska zásahu do osobní svobody žalobce b), což se v daném případě nestalo. Připomněli, že dle oficiálního výkladového stanoviska Výboru OSN pro práva dítěte k úmluvě o právech dítěte nemůže být dítě nikdy omezeno na osobní svobodě pouze z důvodu jeho pobytového stavu, respektive pobytového stavu jeho rodičů nebo zletilých příbuzných. Obdobně je podle Evropského soudu pro lidská práva zajištění dítěte doprovázeného rodinnými příslušníky možné jenom za velmi výjimečných okolností, a to jenom na dobu nezbytně nutnou. Byli toho názoru, že rozhodnutí žalované nemůže obstát ani z hlediska Úmluvy o právech dítěte, ani z hlediska Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Zdůraznili, že žalovaná dopady jejího rozhodnutí do práv žalobce b) dostatečným způsobem nezkoumala, neboť dopady rozhodnutí hodnotila toliko z hlediska práva na soukromý rodinný život, avšak nikoliv z hlediska práva na osobní svobodu. Žalovaná se tedy nijak nezabývala skutečností, že rozhodnutím bude omezen na osobní svobodě také nezletilý, nijak se nezabývala aktuálními podmínkami, které panují v zařízení pro zajištění cizinců, a nijak neověřila, zda je toto zařízení vhodné pro pobyt nezletilých. Upozornili na to, že s ohledem na zvýšené počty příchozích cizinců na území České republiky v posledních měsících dramaticky narostl počet zajištěných cizinců v předmětném zařízení. Zařízení se tak dle jejich názoru začíná blížit limitům, zejména z hlediska lidských zdrojů, například počet sociálních pracovníků a dalšího personálu nebyl navýšen. I přes sebelepší snahu sociálních pracovníků není možné se všem dětem detailně věnovat, zajistit za všech okolností bezpečí a zdárný vývoj.
3. Dle žalobců rovněž nebylo možné přehlédnout, že délka zajištění je nepřiměřená, neboť v případě žalobců byla několikanásobně delší, než je Evropským soudem pro lidská práva povolená délka zajištění maximálně několika dní. Konstatovali, že žalovaná stanovila zajištění žalobců od počátku na hranici samotné maximální zákonem povolené délky 90 dnů. Tato délka nemůže obstát ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která i u starších dětí a za obecně dobrých podmínek stanoví, že délka zajištění musí být maximálně v řádu několika dní. Žalobci odkázali na rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. 4 A 41/2022-30.
4. Žalobci dále namítali, že žalovaná se dostatečným způsobem nezabývala otázkou, kde je naplnění účelu zajištění alespoň potenciálně možné. Žalobci netvrdili, že by jejich vyhoštění z principu nebylo vůbec možné, nicméně možnými překážkami z hlediska práv dítěte se žalovaná opětovně nijak nezabývala, a i proto je rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné. Upozornili na to, že žalovaná na dvou místech rozhodnutí uvádí mylně jako cílovou destinaci Vietnam, a nikoliv Turecko.

5. Zdůraznili, že v jejich případě je k dispozici pro řešení jejich situace zcela konkrétní alternativa, žalobce mohou být po dobu řízení o předání umístění v pobytovém středisku Správy uprchlických zařízení. Jelikož se jedná o oplocený areál, který lze opustit pouze přes jednu konkrétní vrátnici, nemohli by žalobci v případě umístění do pobytového střediska toto samovolně opustit. Žalobci namítali, že měli při zajištění u sebe částku 1 200 EUR, u které se nejedná o částku zcela bagatelní, a žalovaná se tak měla řádně zabývat možností složení finanční záruky. I v tomto případě rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis a vyjádření k žalobě, v němž navrhla její zamítnutí pro nedůvodnost. K věci předně uvedla, že žalobci byli společně s dalšími migranty zajištěni ve vozidle, které bylo pronásledováno vozidly orgánů Spolkové republiky Německo přes hranice směrem do České republiky, kdy řidič vozidla převážejícího migranty bezprostředně po pronásledování z místa utekl. Žalobci byli na místě zajištěni, neboť nedoložili žádné doklady prokazující jejich totožnost a oprávnění ke vstupu a pobytu na území. Žalobce a) byl tedy rozhodnutím zajištěn za účelem správního vyhoštění. Žalovaná zdůraznila, že není pravdou, jak žalobci uvádí, že byli zajištěni pouze kvůli jejich pobytovému statusu. Jak z napadeného rozhodnutí vyplývá, nebylo možno rozhodnout jinak, neboť žalobci přicestovali za pomoci převaděčů, úmyslně se zbavili svých cestovních dokladů, aby nemohli být snáze vráceni do domovské země, jejich cílem bylo Německo, kde chtěli požádat o azyl a pracovat tam. Poukázal na to, že žalobci v případě propuštění hodlají dále pokračovat nelegálně do Německa, případný zákaz pobytu nechťejí.
7. Žalovaná uvedla, že žalobce b) cestuje společně s otcem – žalobcem a), a od začátku se tak nejedná o nezletilého cizince bez doprovodu. V souladu s výpovědí žalobce a) tedy žalovaná rozhodla, že otce se synem i nadále nechá spolu v duchu jejich přání, a nezletilý tak nebyl oddělen od otce a nebyl umístěn do zařízení pro děti, ale ke zjevnému přání žalobce a) byli tito společně umístěni do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, které je zvlášť uzpůsobeno pro umisťování rodin s dětmi. Zdůraznila, že s ubytováním žalobce b) v zařízení pro zajištění cizinců nedošlo ke zbavení jeho osobní svobody ani k porušení práva na rodinný život, v jeho případě nejde o zajištění nezletilého žalobce b), neboť v tomto zařízení je pouze ubytován a za splnění určitých podmínek je může opustit. Žalovaná tak zohlednila i věk žalobce b), jehož mohla taktéž dle § 124 zákona o pobytu cizinců omezit na osobní svobodě, namísto toho však žalobce b) pouze umístila do daného zařízení pro zajištění cizinců jako cizince ubytovaného, kterému za splnění zákonných okolností (svěření jiné dospělé osobě se souhlasem zákonného zástupce) může toto zařízení opustit. Zdůraznila, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová je určené pro ubytování rodin s dětmi, k dispozici mají samostatné pokoje ve zcela novém objektu zbudovaném právě s ohledem na potřeby rodin s dětmi, má adekvátní vybavení – dle věku dětí je dostupné veškeré zařízení, které dítě ve svém věku potřebuje. Je zajištěna dostupnost lékařské péče jak pro dospělé, tak i pro děti, v zařízení je zajišťována školní docházka, a to ve spolupráci se Základní školou Bělá pod Bezdězem. Personál je specializovaný na rodiny s dětmi – sociální pracovníci a pedagogové volného času. Poukázala na to, že v posledním období došlo k odstranění drtivé většiny režimových opatření, a to zejména v novém bloku

- jde o absenci mříží v oknech, ostnatého drátu na většině oplocení, odstranění většiny rozpolcení areálu, změna odívání bezpečnostní agentury, volná dostupnost dětského centra, volná dostupnost jídelny, dostupnost právního poradenství, „okénka 24/7 dispečinku“ – tj. bez nutnosti doprovodu bezpečnostní agentury – dochází také zvýšení volného pohybu v rámci areálu.

8. Dle žalované je pravdou, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí je na dvou místech mylně uvedena cílová destinace, kdy v obou případech došlo k záměně Turecka za Vietnam, přičemž se jednalo o písarskou chybu. Zdůraznila, že ze spisového materiálu je zcela zřejmé, že žalobce a) ve výpovědi vyloučil možnost uhrazení finanční záruky, neboť sám uvedl, že peníze na složení kauce nemá. Konstatovala, že možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování v napadeném rozhodnutí zcela vyloučila, a to v souladu s § 123 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Tato skutečnost je nejen náležitě odůvodněna v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale i obsahem správního spisu a samotnou výpovědí žalobce a). Z tohoto důvodu nepřichází v úvahu ani varianta určení místa pobytu žalobců v pobytovém středisku. Uvedla, že je jí známo z rozsudků soudů, že vzhledem k individuálním skutečnostem případu nebrání nic řídit se § 125 zákona o pobytu cizinců, který stanovuje maximální možnou délku zajištěný rodiny se zatím dětmi na 90 dnů.

Posouzení věci soudem

9. O žalobě soud v souladu s § 172 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců rozhodl bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nenavrhl nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
10. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 21. 9. 2022 ve 12:58 hodin byla zajištěna skupina 10 cizinců ve vozidle Mercedes Benz Viano německé registrace. Toto vozidlo bylo pronásledováno přes hranici ze Spolkové republiky Německo ve směru do České republiky dvěma vozidly německé celní správy. Při kontrole nikdo ze skupiny cizinců nepředložil žádný cestovní doklad či jiné povolení k pobytu, které by je opravňovalo k pobytu na území České republiky a schengenského prostoru. Z důvodu nemožnosti prokázat oprávněnost pobytu na území schengenského prostoru, a tedy i na území České republiky, vzniklo žalované podezření, že na území České republiky žalobce

a) vstoupil neoprávněně a neoprávněně zde pobývá, a proto byl dne 21. 9. 2022 ve 13:15 hodin zajištěn. Žalobce a) při své výpovědi uvedl, že na území České republiky přicestoval z Maďarska se žalobcem b), přičemž cestu z Turecka měl zajištěnu za pomoci převaděče. Žalobce a) vypověděl, že z Turecka cestoval letecky dne 16. 9. 2022 do Srbska na platný cestovní doklad. V Srbsku byl s žalobcem b) tři dny a poté se přesunuli do města Sombor, které leží u hranic s Maďarskem. Hranici ze Srbska do Maďarska překročili žalobci za pomoci převaděče v noci přes plot. Žalobce a) dále uvedl, že na hranici čekalo auto, do kterého nastoupili a odcestovali do České republiky, kde přestoupili do vozidla, ve kterém byli zajištěni policií. Uvedl, že cestovní doklady nechali převaděči, a to z důvodu, aby nemohli být vráceni zpět do Turecka. Cílem cesty žalobců bylo Německo, v němž žalobce a) chce pracovat a požádat o azyl. Žalobci nemají na území České republiky majetek, v České republice nemají kulturní ani společenské vazby, na území České republiky nikoho nemají. Žalobce a) uvedl, že má finanční prostředky pro návrat do Turecka, kam se vrátit může, ani mu tam nic nehrozí, nicméně to Turecka se vrátit nechtějí. Vypověděl, že v Turecku zůstali rodiče žalobce a), jeho manželka a ostatní synové. Na dotaz pověřeného pracovníka žalované žalobce a) odpověděl, že chce, aby žalobce b) byl umístěn s jeho osobou.

13. Podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 22. 9. 2022 je vycestování žalobce a) do Turecka možné. Rozhodnutím žalované ze dne 22. 9. 2022, č. j. KRPU-174397-32/ČJ-2022-040022-SV-ZZ, bylo žalobci a) uloženo správní vyhoštění. Následně žalovaná vydala žalobou napadené rozhodnutí o zajištění žalobce a). Na základě tohoto rozhodnutí byli žalobci umístěni do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová. Současně byli poučeni o možnosti požádat o mezinárodní ochranu; této možnosti nevyužili.
14. Soud se předně zabýval námitkou žalobců, že se žalovaná nijak nezabývala skutečností, že rozhodnutím bude omezen na osobní svobodě také nezletilý žalobce b), nijak se nezabývala aktuálními podmínkami, které panují v zařízení pro zajištění cizinců, a nijak neověřila, zda je toto zařízení vhodné pro pobyt nezletilých.
15. Ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců umožňuje policii zajistit cizince staršího 15 let. Soud si je vědom, že žalovaná formálně zajistila pouze žalobce a), jeho nezletilý syn – žalobce b) s ním byl v zařízení jen „ubytován“. Přesto lze konstatovat, že jakkoliv napadeným rozhodnutím žalované byl výslovně zajištěn pouze žalobce a), stejné účinky mělo toto rozhodnutí i na nezletilého žalobce b), neboť v jeho důsledku byl umístěn do detenčního centra. Nezletilý žalobce b) byl tedy za této situace více méně nucen sdílet stejný režim jako jeho zajištěný otec. De facto tím byli zbavení svobody oba žalobci. Žalovaná žalobce b) po celé řízení považovala za účastníka řízení a toto rozhodnutí mu doručila.
16. Soud poukazuje na to, že žalobci nezpochybňují, že zde formálně byly důvody pro zajištění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. S ohledem na všechny okolnosti případu totiž žalovaná zcela rozumně dovodila ve smyslu právě citovaného ustanovení nebezpečí, že by oba žalobci mohli mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť jejich úmysl území EU neopustit byl zjevný z jejich jednání (pohyb po EU bez jakýchkoliv dokladů, zjevná snaha dostat se do Německa, odmítání vrátit se do Turecka apod.).
17. Žalobci namítají protiústavnost svého zajištění, které prý bylo v tomto případě v rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Do úvahy je nutno vzít především čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zakazující nelidské či ponižující zacházení, event. čl. 8

(právo na respektování soukromého a rodinného života). Jak říká s odvoláním na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva Ústavní soud, aby „*bylo vůbec možné se zabývat špatným zacházením ve smyslu čl. 3 Úmluvy, musí napadené zacházení překročit minimální úroveň závažnosti. Její posouzení je relativní a závisí na všech okolnostech případu, jako je délka zacházení, jeho fyzické a psychické dopady na oběti, a v některých případech také na pohlaví, věk či zdravotní stav oběti. Se zbavením osobní svobody je nevyhnutelně spojena jistá míra utrpení či ponížení, stát proto musí zajistit, aby podmínky zbavení osobní svobody respektovaly lidskou důstojnost a aby osoby zbavené svobody nebyly vystaveny tísní nebo strádání o intenzitě přesahující nevyhnutelný stupeň utrpení, který je s detencí spojen a je jí vlastní*“ (nálezn ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14, bod 54).

18. Soud zdůrazňuje, že při rozhodování o legalitě detence je třeba zvážit zejména nízký věk dětí, délku zajištění a nevhodný typ zařízení. Správní orgán musí vzít vždy do úvahy i nejlepší zájem dítěte (čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte). Na tomto místě lze poznamenat, že žalobci neuvádějí žádné konkrétní okolnosti, proč by jejich zajištění, zejména s ohledem na nezletilého žalobce b), bylo protiprávní. Neupozorňují na žádné negativní průvodní okolnosti zajištění, na negativní projevy nezletilého žalobce b) nebo na cokoliv jiného, např. na konkrétní důvody, proč by zařízení bylo nevhodné pro žalobce b).
19. Soud proto konstatuje, že v žalobě chybí konkrétní skutková argumentace o negativních dopadech zajištění na osobu žalobce b). Z obsahu správního spisu plyne, že žalobci byli umístěni do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, o kterém se ve správním spisu nachází obsáhlý informační materiál, z něhož se podává, že uvedené zařízení je vhodné pro pobyt rodin s dětmi a je pro tyto účely uzpůsobeno. Soud v souvislosti s předmětným zařízením pro zajištění cizinců dále poznamenává, že je mu známo i z úřední činnosti, že jde o zařízení uzpůsobené pro pobyt rodin s dětmi (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 11. 2018, č. j. 41 A 16/2018-23, či Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 8. 2022, č. j. 33 A 14/2022-57, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-69). Přestože odůvodnění rozhodnutí žalované ohledně umístění žalobce b) v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je dosti kusé a mohlo být obsáhlejší, je z něho zřejmé, že žalovaná respektovala vůli žalobce a), aby byli žalobci umístěni spolu v jednom zařízení pro zajištění cizinců. Zároveň je z rozhodnutí žalované patrné, že žalobce b) má ve vybraném zařízení pro zajištění cizinců zajištěnu lékařskou péči, může navštěvovat školní zařízení a má zde sportovní vyžití. Soud proto s ohledem na výše uvedené, informační materiál o Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová i informace o tomto zařízení známé soudu z úřední činnosti konstatuje, že v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je pro nezletilého žalobce b) připraveno nejlepší možné zázemí, působí tam řada profesionálně vyškolených a vzdělaných sociálních pracovníků, kteří podporují schopnost adaptace na nové prostředí, jejich rozvoj a integraci. V tomto zařízení je pro žalobce b) zajištěna i lékařská a pedagogická péče. Soud je toho názoru, že žalovaná zohlednila při umístění žalobců do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová i skutečnost, že žalobce b) je nezletilý, brala v potaz jeho nejlepší zájem spočívající v tom, aby zůstal se svým otcem – žalobcem a), a z napadeného rozhodnutí a obsahu správního spisu vyplývá, že toto zařízení je vhodné pro pobyt dětí. Soud shrnuje, že žalobci nebyli od sebe podle svého přání odděleni, žalovaná jim umožnila pobývat společně v zařízení určeném pro rodiny s dětmi a nezletilé cizince bez doprovodu, tj. v zařízení vyšší kvality oproti běžným zařízením pro zajištění cizinců. Rozhodnutí žalované tak lze v tomto směru hodnotit jako přezkoumatelné a námitka žalobců, že se žalovaná nezabývala tím, zda je Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová vhodné pro pobyt nezletilých, je nedůvodná.

20. K argumentaci žalobců jednotlivými rozsudky Nejvyššího správního soudu, Městského soudu v Praze i Evropského soudu pro lidská práva zdejší soud konstatuje, že se s uvedenými rozsudky seznámil a z hlediska skutkového stavu v projednávané věci je shledal zcela nepřiléhavými. Všechny uvedené rozsudky se totiž týkají velmi malých dětí, tj. dětí dosahujících v době zajištění jejich rodinných příslušníků (zpravidla matek) věku jednoho až tří let (jen v případě rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 41 A 41/2022-30 bylo nezletilému devět let), zatímco žalobce b) byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí starší šestnácti let, tudíž se nacházel v naprosto diametrálně odlišné situaci, když věk dítěte je podle předmětných rozsudků Evropského soudu pro lidská práva – jak ostatně upozornili sami žalobci – základním kritériem, od kterého se pak odvíjí požadavky a omezení ve prospěch dítěte.
21. Žalobci by si dále měli uvědomit, že potřeby dětí se zásadně mění podle jejich věku, což znamená, že zcela jiné potřeby a s nimi spojené požadavky na zařízení, ve kterém mohou být umístěny, mají malé děti a zcela jinak na tom v daném ohledu jsou mladiství či dospívající jedinci, kteří se ve svých potřebách již blíží osobám zletilým. Se žalobci lze proto souhlasit, že by měl být brán speciální ohled na věk a zranitelnost dětí, což ovšem nelze automaticky vykládat jako argument ve prospěch žalobců, když šestnáctiletý žalobce b) bez zdravotního postižení či vážného onemocnění na rozdíl od malých dětí již nevyžaduje nijak specifické podmínky. Argumentaci žalobců zmíněnými rozsudky nelze akceptovat ani z hlediska jimi uplatněných výtek proti délce zajištění, neboť zcela jinak je třeba vnímat přípustnou dobu zajištění a nutnost pobývat v zajišťovacím zařízení v případě malých dětí a v případě šestnáctiletého žalobce b), který je odpovědný za své protiprávní jednání, mohl by být zajištěn a omezen na osobní svobodě např. i v případě trestního řízení.
22. Žalovaná se podle názoru soudu náležitě zabývala všemi přípustnými alternativami k zajištění žalobce a), jak jsou upraveny v § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žádné z těchto zvláštních opatření za účelem vycestování přitom v případě žalobců nepřichází v úvahu, neboť předpokladem pro užití těchto opatření je existence alespoň minimální vazby k České republice, resp. schopnosti zajistit si zde nějaké ubytování a zdržovat se tam, případně se hlásit policii nebo složit peněžní prostředky ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním, k čemuž žalobce a) neměl dostatek prostředků. Užití zvláštních opatření za účelem vycestování tudíž bylo v daném případě vyloučeno.
23. Soud ve shodě se žalovanou nepovažuje umístění žalobců do přijímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu za relevantní alternativu k umístění do zařízení pro zajištění cizinců, když zákon o pobytu cizinců s takovou alternativou vůbec nepočítá a žalovaná nemá kompetenci k umístění cizince do jiného zařízení než do zařízení pro zajištění cizinců. Ve vztahu k šestnáctiletému žalobci b) již rozhodně nelze hovořit o tom, že by Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, které bylo upraveno za účelem pobytu rodin s dětmi a nezletilých cizinců bez doprovodu, bylo místem pro jeho pobyt nezpůsobilým.
24. K námitkám upozorňujícím na nutnost upřednostnit nejlepší zájem dítěte soud podotýká, že žalobci nijak neupřesnili, v čem konkrétně by měl nejlepší zájem nezletilého žalobce b) spočívat, resp. čím měl být porušen. Namítají-li žalobci, že i přes sebelepší snahu sociálních pracovníků v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová není možné se všem dětem Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

detailně věnovat, zajistit za všech okolností bezpečí a zdárný vývoj, soud zdůrazňuje, že žalobci ani ve správním řízení, ani v podané žalobě netvrdili žádné konkrétní negativní psychické dopady na žalobce b) či na jeho zdárný vývoj, tudíž žalované nemohla vzniknout povinnost se těmito otázkami samostatně zabývat.

25. Žalobci by dále měli mít na paměti, že v České republice nikoho nemají a nedisponují ani cestovními doklady a vízy, které by jim umožnily se po České republice legálně pohybovat nebo ji opustit. K argumentu, že zajištění dětí nikdy nemůže být v jejich nejlepším zájmu, soud opakuje, že nezletilý žalobce b) byl ubytován společně se svým otcem, neboť nikoho jiného v České republice nemá. Soud má za to, že pobyt žalobce b) spolu se svým otcem je v nejlepším zájmu žalobce b), jestliže v České republice nemá žádnou jinou blízkou osobu.
26. Soud připomíná, že žalovaná v napadeném rozhodnutí hodnotila i přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců a zcela správně poukázala na absenci jakýchkoli vazeb žalobců k České republice a jejich protiprávní jednání (neoprávněný vstup a pobyt na území). Podle názoru soudu je z hlediska soukromého a rodinného života žalobců podstatné to, že v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí nebyli od sebe odděleni a že jim žalovaná vycházejíc z toho, že nikoho jiného v České republice nemají, umožnila pobývat společně v zařízení určeném pro rodiny s dětmi a nezletilé cizince bez doprovodu, tj. v zařízení vyšší kvality oproti běžným zařízením pro zajištění cizinců. Žalovaná tedy postupovala přiměřeně, a to i ve vztahu k nezletilému žalobci b), jehož nezajistila, a respektovala pravidlo, že zbavení osobní svobody jednotlivce vždy musí být výjimečným opatřením, při nemožnosti uplatnit mírnější donucovací prostředky, musí trvat co nejkratší dobu a být úzce spjato s účelem zajištění.
27. K otázce délky zajištění soud připomíná, že podle § 125 odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců v případě rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit devadesát dnů. Tento požadavek žalobou napadené rozhodnutí respektuje, neboť uvedený zákonný limit překročen nebyl. Žalovaná přitom naprosto srozumitelně a logicky vysvětlila, proč přistoupila k zajištění žalobce a) na celých devadesát dnů, neboť popsala jednotlivé úkony, které musí během této doby učinit (opatřit náhradní cestovní doklad, což vyžaduje ověření totožnosti cizince, následně zabezpečit přepravní doklady včetně letenky, zajistit policejní eskortu a vykomunikovat převzetí cizince domovským státem), a označila též předpokládanou dobu trvání těchto úkonů, která v součtu odůvodňuje stanovení doby zajištění na plných devadesát dnů. S přihlédnutím k věku žalobce b) není podle názoru soudu tato doba nepřiměřená a rozhodně ji nelze srovnávat s dobou uvedenou ve výše zmíněných rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva, které se týkaly dětí ve věku do tří let, s nimiž žalobce b) v žádném případě nemůže být srovnáván.
28. Soud zdůrazňuje, že uvedená délka doby zajištění žalobců je silně ovlivněna také tím, že se žalobci úmyslně zbavili svých dokladů a to, jak vypověděl žalobce a), z toho důvodu, aby nebyli hned vráceni do Turecka. Pokud by si žalobci ponechali své cestovní doklady a nenechali je v Srbsku převaděči, mělo by to bezesporu pozitivní vliv na stanovení doby zajištění, neboť by nebylo nutné přistupovat k ověření totožnosti žalobců a vystavení náhradních cestovních dokladů, což by mělo za následek stanovení doby zajištění kratší přinejmenším o 40 až 50 dnů. Celková doba zajištění stanovená napadeným rozhodnutím je tak silně ovlivněna účelovým jednáním žalobců. Ani tato námitka proto není důvodná.
29. Poté soud přistoupil k posouzení námitek zpochybňujících realizovatelnost správního vyhoštění a poukazujících na nemožnost naplnění účelu zajištění. K povinnosti správních

orgánů při rozhodování o zajištění zkoumat, zda je správní vyhoštění realizovatelné, existuje poměrně rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu. V rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, publ. pod č. 1850/2009 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[n]ezbytným předpokladem pro rozhodnutí o zajištění cizince podle § 124 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky je úvaha správního orgánu o tom, zda je vůbec možné rozhodnout o správním vyhoštění cizince a toto rozhodnutí vykonat.“ Následně rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, upřesnil, že „[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

30. Z citované judikatury tedy jednoznačně vyplývá povinnost žalované zkoumat, zda je správní vyhoštění žalobce a) alespoň potenciálně možné, přičemž se musí zabývat překážkami, které jí byly v době rozhodování známy nebo které vyšly v řízení najevo. Dále je třeba si uvědomit, že rozhodnutí o zajištění je vydáváno jako první úkon v řízení a ve velice krátkých lhůtách. Tyto skutečnosti pak ovlivňují i možnosti žalované při zkoumání reálnosti vyhoštění cizince, které je z podstaty věci toliko předběžné. Žalovaná proto logicky vychází jednak z vlastních poznatků o zemi, do které má být cizinec vyhoštěn, a jednak ze skutečností, které sám cizinec ve vztahu k dané zemi a případným důvodům bránícím vycestování uvede.
31. Požadavky na obsah odůvodnění rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění jsou tedy jasně dány. Soud však zdůrazňuje, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uloženo správní vyhoštění, případně zda má být již uložené správní vyhoštění provedeno, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci správního vyhoštění z území České republiky. Při hodnocení odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je nutno vzít v úvahu již shora zmíněnou předběžnost rozhodnutí o zajištění, která je zdůrazněna i tím, že toto rozhodnutí je prvním úkonem v řízení (srov. § 124 odst. 2 větu první zákona o pobytu cizinců), a správní orgán tak vychází z dosud nekompletních spisových materiálů, které však v daném případě dostatečně odůvodňují rozhodnutí o zajištění.
32. Soud upozorňuje na to, že sám žalobce a) v průběhu správního řízení vypověděl, že mu v návratu do země původu nic nebrání, nehrozí mu tam žádné ponižující zacházení a nemá obavu z pronásledování pro své politické názory nebo náboženské vyznání. Žalobce a) dále uvedl, že má v Turecku rodinu (rodiče, manželku a syny). Soud dále připomíná, že i podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 22. 9. 2022 je vycestování žalobce a) do Turecka možné. Za této situace je dle soudu zřejmé, že žalovaná zcela správně vyhodnotila, že existuje reálný předpoklad uskutečnění správního vyhoštění žalobce a), který byl za

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

tímto účelem napadeným rozhodnutím zajištěn. S přihlédnutím k předběžnému charakteru rozhodnutí o zajištění a shora uvedeným specifickým tohoto řízení soud též shledal, že žalovaná dostatečně odůvodnila, proč budoucí správní vyhoštění zajištěného žalobce a) pokládá za reálné. Požadavky citované judikatury tak byly naplněny. Předmětná námitka proto není důvodná.

33. Pokud jde o skutečnost, že se na dvou místech rozhodnutí žalované vyskytuje slovo Vietnam (na straně 7 a 12 napadeného rozhodnutí) je soud toho názoru, že se jedná o zjevnou písařskou chybu, která vznikla při vyhotovování rozhodnutí žalované. O zjevnou chybu v psaní se jedná i v případě, kdy žalovaná v rozhodnutí uvedla, že žalobci disponují částkou 1 200 Euro. Žalobce a) ve výpovědi uvedl, že peníze na složení kauce nemá, přičemž ani ze správního spisu se nepodává, že by uvedenou částkou vůbec disponoval. Soud v této souvislosti dále opět upozorňuje na to, že již výše konstatoval, že žádné ze zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b odst. 1 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců v případě žalobců nepřichází v úvahu. Soud však především zdůrazňuje, že uvedené písařské chyby však za žádných okolností nemají vliv na zákonnost rozhodnutí žalované, a nemohou být proto důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.
34. Soud tedy v mezích žalobních bodů vyhodnotil žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch a žalovaná, již nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly, ani náhradu nákladů řízení nepožadovala, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 2. listopadu 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce